

Onderwerp Gevolgen van meicirculaire 2019 Gemeentefonds																															
Nummer	2019/501893																														
Portefeuillehouder	Snoek, M.																														
Programma/beleidsveld	7.2 Algemene dekkingsmiddelen																														
Afdeling	BC/CC																														
Auteur	Welsink, M.																														
Telefoonnummer	023-5113887																														
Email	mwelsink@haarlem.nl																														
Kernboodschap	<p>Ten opzichte van de decembercirculaire 2018 is er over het geheel een positief budgettair effect in 2019 tot en met 2021 en een negatief budgettair effect in de jaren daarna. Echter, voor de algemene middelen is er een negatief budgettair effect voor alle jaren. De belangrijkste oorzaken zijn het effect van ontwikkelingen/lagere uitgaven op rijksniveau, de korting op de WOZ doordat de woningwaarde in Haarlem harder stijgt dan landelijk en het verdwijnen van de ruimte onder het plafond van het BTW- compensatiefonds. Deze oorzaken van dalingen binnen het gemeentefonds liggen buiten de invloedssfeer van de gemeente.`</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Meicirculaire 2019 (bedragen x € 1.000)*</th> <th>2019</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Budgettair effect voor algemene middelen</td> <td>-5.642</td> <td>-6.079</td> <td>-7.460</td> <td>-9.035</td> <td>-8.701</td> </tr> <tr> <td>Budgettair effect voor het sociaal domein</td> <td>7.803</td> <td>6.967</td> <td>7.167</td> <td>4.493</td> <td>4.469</td> </tr> <tr> <td>Budgettair effect voor overige beleidsvelden</td> <td>1.174</td> <td>726</td> <td>542</td> <td>273</td> <td>275</td> </tr> <tr> <td>Totaal budgettair effect</td> <td>3.335 v</td> <td>1.614 v</td> <td>249 v</td> <td>-4.269 n</td> <td>-3.957 n</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan</i></p> <p>Voor het sociaal domein werd oorspronkelijk als startpunt gehanteerd dat mutaties in het rijksbudget rechtstreeks doorwerken op de omvang van het werkbudget. Bij de Kadernota 2018 (KN 18, pagina 10) is vervolgens bepaald dat de reserve sociaal domein in principe wordt opgeheven per 1 januari 2021 omdat de integratie-uitkeringen opgaan in de algemene uitkering en meedoen aan de trap-op-trap-af methodiek (KN 18, pagina 35). Echter, tot en met 2019 verwerkt het Rijk de loon- en prijscompensatie nog apart. Deze nota is daarom ook opgesteld alsof het 'hek' aanwezig is. De mutaties in deze circulaire leiden tot een toename van het budget voor het sociaal domein. De belangrijkste wijziging is de toename van het budget voor Jeugdhulp voor de jaren 2019 tot en met 2021 en de structurele effecten loon en prijsbijstellingen 2019.</p>	Meicirculaire 2019 (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	Budgettair effect voor algemene middelen	-5.642	-6.079	-7.460	-9.035	-8.701	Budgettair effect voor het sociaal domein	7.803	6.967	7.167	4.493	4.469	Budgettair effect voor overige beleidsvelden	1.174	726	542	273	275	Totaal budgettair effect	3.335 v	1.614 v	249 v	-4.269 n	-3.957 n
Meicirculaire 2019 (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023																										
Budgettair effect voor algemene middelen	-5.642	-6.079	-7.460	-9.035	-8.701																										
Budgettair effect voor het sociaal domein	7.803	6.967	7.167	4.493	4.469																										
Budgettair effect voor overige beleidsvelden	1.174	726	542	273	275																										
Totaal budgettair effect	3.335 v	1.614 v	249 v	-4.269 n	-3.957 n																										

Inleiding

Alle gemeenten samen ontvangen van het Rijk per jaar ongeveer € 25 miljard uit het gemeentefonds. Dat geld wordt via de algemene uitkering en een aantal doeluitkeringen verdeeld over de gemeenten. Het Rijk maakt de verdeling bekend via meerdere circulaire's per jaar van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. Kernboodschap

Ten opzichte van de decembercirculaire 2018 stijgt de algemene uitkering voor alle jaren. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal mutaties (met het indexeren van het komende jaar als grootste component) reeds budgettair verwerkt is in de Kadernota. Voor deze verwerkingen moet worden gecorrigeerd waardoor het totale budgettaire effect een negatiever beeld geeft. De budgettaire effecten zijn (conform afspraak) niet verwerkt in de Kadernota 2019; dat zal gebeuren in de bestuursrapportage (2019) en de Programmabegroting 2020-2024.

Samenvatting (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eindstand decembercirculaire 2018	310.663	314.544	314.542	316.426	318.360	n.v.t.
Eindstand meicirculaire 2019	313.511	322.720	321.326	318.676	320.914	324.842
Totaal verschil	2.848	8.176	6.784	2.250	2.554	
<i>Minus: reeds verwerkt in de kadernota</i>	<i>-486</i>	<i>6.562</i>	<i>6.536</i>	<i>6.520</i>	<i>6.514</i>	
Totaal budgettair effect meicirculaire	3.335 v	1.614 v	249 v	-4.269 n	-3.957 n	

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

Wanneer het budgettaire effect wordt opgedeeld in het effect voor de algemene middelen, het effect voor het sociaal domein en het effect voor de overige beleidsvelden ontstaat het volgende beeld.

Meicirculaire 2019 (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
Budgettair effect voor algemene middelen	-5.642	-6.079	-7.460	-9.035	-8.701
Budgettair effect voor het sociaal domein	7.803	6.967	7.167	4.493	4.469
Budgettair effect voor overige beleidsvelden	1.174	726	542	273	275
Totaal budgettair effect	3.335 v	1.614 v	249 v	-4.269 n	-3.957 n

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

Het budgettair effect voor de algemene middelen (eerste regel uit tabel) is voor alle jaren significant negatief en vereist afwegingen van het huidige beleid bij de Programmabegroting 2020-2024. Haarlem krijgt wel extra geld voor het sociaal domein en de overige beleidsvelden. Vanwege (onder andere) de regiofunctie van het sociaal domein moet het grootste gedeelte van het extra budget rechtstreeks doorgezet worden zonder dat hier een afweging op kan plaatsvinden. Bij de Kadernota 2018 (pagina 10) is bepaald dat de reserve sociaal domein in principe per 1 januari 2021 wordt opgeheven omdat de integratie-uitkeringen opgaan in de algemene uitkering. Echter, tot en met 2019 verwerkt het Rijk de loon- en prijscompensatie nog apart. Deze nota is daarom ook opgesteld alsof het 'hek' aanwezig is.

In de Kadernota 2019 is een niet sluitende meerjarenbegroting sociaal domein opgenomen. De positieve ontwikkeling in deze meicirculaire heeft -bij ongewijzigde omstandigheden- een gunstige invloed op deze reeks. In de Begroting 2020-2024 wordt de financiële ontwikkeling opnieuw geschetst. Op dat moment wordt ook de samenhang met de totale begroting in beeld gebracht. De negatieve ontwikkeling van de algemene uitkering zet de houdbaarheid van het uitgangspunt 'rijksbudget = werkbudget' verder onder druk. Als vastgehouden wordt aan dit uitgangspunt ontstaat er een tekort van ruim € 11,5 miljoen voor de jaren 2019 en 2020 tezamen. Nog voor de Bestuursrapportage 2019 zal het college met een informatienota komen waarin oplossingsrichtingen worden gezocht voor de korte termijn knelpunten in het financiële kader.

Bij het ondertekenen van het InterBestuurlijk Programma (IBP) in 2018 werd afgesproken dat overheden zich financieel inzetten voor de gestelde opgaven en dat het Rijk daartoe middelen beschikbaar zou stellen in het gemeentefonds. Vanwege ruime accressen is de opschalingskorting door het rijk gehandhaafd. Ook werd in de maartcirculaire 2018 gesteld dat de kabinet de verwachting had dat het extra accres in het gemeentefonds voor gemeenten ruimte zou geven om meer te investeren in participatie en werk. De huidige meicirculaire toont echter een negatieve bijstelling voor de accressen en lijkt daarmee in strijd met eerder genoemde afspraken. De meicirculaire zal naar alle waarschijnlijkheid leiden tot bredere gesprekken tussen het Rijk en gemeenten wat betreft de financiële verhoudingen welke reeds op de agenda staan gezien de herziening hiervan bij de komende meicirculaire (zie ook de artikelen op de site van het Binnenlands Bestuur, '[Meicirculaire 2019: gemeenten moeten de broekriem aanhalen](#)' en '[Gemeenten steeds afhankelijker van het Rijk](#)').

3. Consequenties

Op basis van de meicirculaire 2019 is een nieuwe berekening gemaakt van de algemene uitkering voor de jaren 2018 tot en met 2024. In deze analyse wordt de nieuwe berekening vergeleken met de berekening die is gemaakt op basis van de decembercirculaire 2018. De analyse volgt daarbij de opbouw van de berekening van de algemene uitkering. In de opgenomen tabellen is telkens aangegeven wat het budgettaire effect is voor de algemene middelen, het sociaal domein en de overige beleidsvelden.

3.1 Ontwikkelingen rijksniveau

De ontwikkelingen op rijksniveau bestaan uit het effect van wijzigingen in de rijksuitgaven op de algemene uitkering. Geeft het Rijk meer uit, dan ontvangen de gemeenten een hogere algemene uitkering en vice versa. In de meicirculaire is een afrekening over 2018 opgenomen die het gevolg is van lagere rijksuitgaven dan eerder verwacht in dat jaar. Dit zorgt voor een nadeel van € 1,3 miljoen, te verwerken in 2019. Ook voor de komende jaren wordt uitgegaan van lagere uitgaven dan bij de decembercirculaire geraamd, hierdoor ontstaat een nadeel van € 0,6 miljoen in 2019 oplopend tot

€ 5,6 miljoen in 2023. Deze nadelen zijn voornamelijk het gevolg van een daling van de uitgaven door een lagere loon- en prijsontwikkeling. De raming hiervoor van het Centraal Planbureau (CPB) in het Centraal Economisch Plan (CEP) uit maart 2019 is lager dan bij de Miljoenennota 2019.

Daarnaast is er een afrekening van het BTW-compensatiefonds over 2018 van € 0,7 miljoen te verwerken in 2019. Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij dit fonds, om te voorkomen dat er een open einde regeling ontstaat past het Rijk een plafond toe voor deze declaraties. Voor 2018 is er meer gedeclareerd dan voorzien wat resulteert in minder ruimte onder het plafond en daardoor een nadeel, de verwachting is dat deze ontwikkeling zich voortzet. Haarlem heeft bij de meicirculaire 2018 voorzichtig geraamd door aan te nemen dat 50% van de toen geraamde ruimte daadwerkelijk uitgekeerd zou worden aan gemeenten. De huidige meicirculaire toont dat door toenemende declaraties van gemeenten de ruimte onder het plafond vrijwel nihil is waardoor er voor Haarlem meerjarige nadelen van € 1,5 miljoen oplopend tot € 2,6 miljoen ontstaan.

Overige ontwikkelingen op rijksniveau met doorwerking voor Haarlem zijn de ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van de actualisatie van de landelijke aantallen, afronding van de uitkeringsfactor en een verhoging van de raadsledenvergoeding kleine gemeenten.

Een grote ontwikkeling die verwerkt wordt in de meicirculaire is het verleggen van het basisjaar, oftewel de indexatie 2020. Dit is een technische handeling waarbij loon- en prijspeil van 2019 worden verlegd naar 2020. Deze indexatie is reeds verwerkt in de Kadernota 2019 (Paragraaf 2.4) en daardoor heeft de meicirculaire slechts een marginaal budgettair effect.

Het totale effect van de wijzigingen op rijksniveau betekent een structurele daling van de algemene middelen. Onderstaande tabel zet de ontwikkelingen op een rij.

Ontwikkelingen rijksniveau (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
Onderuitputting rijksuitgaven (2018)	-1.331				
Afrekening BTW compensatiefonds (2018)	-665				
Accres-ontwikkeling	-665	-2.336	-3.683	-5.303	-5.633
BTW-compensatiefonds	-1.575	-1.986	-2.226	-2.636	-2.636
Overige ontwikkelingen	477	311	648	1.139	1.802
Indexatie 2020		5.006	5.022	4.971	4.971
<i>Indexatie reeds verwerkt in Kadernota</i>		-4.904	-4.904	-4.904	-4.904
Totaal budgettair effect	-3.759 n	-3.909 n	-5.143 n	-6.733 n	-6.400 n
Budgettair effect voor algemene middelen	-3.759	-3.909	-5.143	-6.733	-6.400
Budgettair effect voor het sociaal domein	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor overige beleidsvelden	0	0	0	0	0

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

3.2. Ontwikkeling gemeentelijk niveau

Ontwikkeling hoeveelheden

De ontwikkelingen op gemeentelijk niveau gaan over de wijzigingen van aantallen, zoals inwoners, huishoudens, lengte van wegen en leerlingen. Haarlems beleid is om eenmaal per jaar bij de meicirculaire de aantallen te actualiseren, waarbij de aantallen per 1 januari van een jaar worden gehanteerd. In de Kadernota is reeds een raming gemaakt van de hoeveelheidsverschillen, hierdoor neemt het budgettaire effect van de hoeveelheidsverschillen af. De afwijking tussen de hoeveelheidsverschillen zoals geraamd bij de Kadernota en de hoeveelheidsverschillen in de meicirculaire is deels te verklaren door actuelere gegevens met betrekking tot de hoeveelheden op de peildatum. Anderzijds ontstaan er verschillen door de gehanteerde methodiek bij het verwerken van de hoeveelheidsverschillen. Voor de verwerking van de hoeveelheidsverschillen in de komende jaren wordt onderzocht of herziening van deze methodiek dient plaats te vinden.

Ontwikkeling hoeveelheden (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
Hoeveelheidsverschillen	-358	741	757	745	742
Hoeveelheidsverschillen reeds verwerkt in Kadernota	486	-360	-337	-321	-315
Totaal budgettair effect	128 v	381 v	420 v	424 v	427 v
Budgettair effect voor algemene middelen	128	381	420	424	427
Budgettair effect voor het sociaal domein	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor overige beleidsvelden	0	0	0	0	0

*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Ontwikkeling WOZ

De tweede ontwikkeling op gemeentelijk niveau gaat over de waardeontwikkeling van het onroerend goed: huizen, kantoren, fabrieken etc. Deze waarde vormt een aftrekpost binnen de algemene uitkering: hoe hoger de waarde van de objecten, hoe minder algemene uitkering er wordt verstrekt. Deze ontwikkeling valt in twee elementen uiteen. Ten eerste de ontwikkeling van de waarde in Haarlem. Dit leidt tot een stijging van de aftrekpost met € 3,8 miljoen vanaf 2020. Omdat de waardestijging een landelijk fenomeen is, wordt het landelijk rekkentarieef waarmee de aftrek wordt berekend verlaagd. Dat heeft voor Haarlem een voordelig effect van ongeveer € 1,3 miljoen. Per saldo stijgt de waarde van onroerend goed in Haarlem meer dan het landelijk gemiddelde met als gevolg een verlaging van de algemene uitkering met ruim € 2,5 miljoen structureel. Hiervan is € 2 miljoen het gevolg van de waardeontwikkeling van woningen en € 0,5 miljoen het gevolg van waardeontwikkeling van niet-woningen.

Ontwikkeling WOZ (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
WOZ-waarden mutatie	-1.983	-3.844	-3.844	-3.844	-3.844
Aanpassing landelijk rekentarief		1.456	1.289	1.289	1.289
Totaal budgettair effect	-1.983 n	-2.388 n	-2.555 n	-2.555 n	-2.555 n
Budgettair effect voor algemene middelen	-1.983	-2.388	-2.555	-2.555	-2.555
Budgettair effect voor het sociaal domein	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor overige beleidsvelden	0	0	0	0	0

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

3.3 Taakmutaties voor beleidsvelden

Taakmutaties ten bate/laste van de algemene middelen

Beheerovereenkomst Digitaal Stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening (DSO-LV)

De overeenkomst (ondertekend op 18 december jl. door VNG, IPO, UvW en de Minister van BZK) regelt onder andere de inhoud en de uitvoering van de beheertaak, de financiering en de samenwerkingsafspraken voor een optimale werking van het Digitaal stelsel Omgevingswet landelijke voorziening. Gemeenten gaan hiervoor vanaf 1 januari 2020 jaarlijks bijdragen aan de kosten van het basisniveau DSO-LV en het informatiepunt Omgevingswet, voor Haarlem is dat ongeveer € 170 duizend structureel.

DiGiD en MijnOverheid

De VNG en het Ministerie van BZK hebben afgesproken dat de doorbelasting van DigiD en MijnOverheid via de algemene uitkering uit het gemeentefonds verloopt. De VNG heeft gevraagd om de bestaande regeling voor 2018 ten aanzien van de bekostiging van DigiD en MijnOverheid voor de komende drie jaar te continueren, totdat de afgesproken evaluatie van het stelsel is afgerond. De geprognosticeerde kosten zorgen voor Haarlem voor een uitname van € 30 duizend in 2019.

Generieke Digitale Infrastructuur-voorzieningen

Doorbelasting van de niet-transactiegerichte voorzieningen, dit zijn basisvoorzieningen die niet via een prijs per tik in rekening gebracht kunnen worden, in de generieke digitale infrastructuur (GDI) verloopt via de algemene uitkering. Voor Haarlem is dit een nadeel van € 18 duizend in 2019.

Landelijke vreemdelingenvoorzieningen

Rijk en gemeenten hebben samenwerkingsafspraken gemaakt voor de ontwikkeling van Landelijke Vreemdelingenvoorzieningen (LVV) waar vreemdelingen zonder recht op verblijf of rijksopvang begeleid worden naar een bestendige oplossing voor hun situatie, waarbij hen onderdak wordt geboden. In deze meicirculaire volgt een verdeling voor gemeenten voor de periode 2018-2021, voor Haarlem is dat een nadeel van € 66 duizend aflopen naar € 41 duizend. Daarnaast wordt via de decentralisatie-uitkering geld herverdeeld voor de periode 2019-2021. De (positieve) effecten daarvan voor Haarlem zijn te vinden in de volgende paragraaf (3.4).

Taakmutaties ten bate/laste van het sociaal domein

Jeugdhulp

Het kabinet heeft besloten voor drie jaar extra middelen toe te voegen aan het jeugdhulpbudget. In 2019 ontvangt Haarlem € 3,5 miljoen en in 2020 en 2021 jaarlijks € 2,7 miljoen. Aanvullend wordt onderzoek verricht om te kunnen bepalen of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. Daarnaast worden de komende maanden bestuurlijke afspraken gemaakt tussen Rijk en VNG over hoe het jeugdhulpstelsel effectiever, efficiënter en beter kan gaan functioneren.

Voogdij/18+

Gemeenten hebben compensatie ontvangen wanneer het budget voogdij en/of 18+ dat was ontvangen niet toereikend was voor de kosten die (in 2017) zijn gemaakt. De totale omvang van de toegekende compensatie bedroeg minder dan het bedrag dat daarvoor beschikbaar was. Het resterende bedrag is in deze circulaire toegevoegd, voor Haarlem € 72 duizend in 2019.

Door nieuwe gegevens neemt het budget voor Voogdij/18+ vanaf 2020 structureel toe. Daarnaast is bij deze circulaire vanaf 2020 structureel geld gereserveerd om de compensatieregeling Voogdij/18+ te continueren. Als laatste neemt het budget toe omdat de financiering van de Plaatsingscoördinatie gesloten jeugdhulp met drie jaar is verlengd. De totale structurele verhoging kan voor het grootste gedeelte gedekt worden uit de loon- en prijsbijstelling 2019 die aan de integratie-uitkering Voogdij/18+ is toegekend. Er resteert vervolgens nog een bedrag dat jaarlijks verrekend dient te worden met het subcluster Jeugdhulp, voor Haarlem is dit € 0,1 miljoen structureel vanaf 2020.

Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen

Vooruitlopend op afspraken om vanaf 1 juli 2018 pleegzorg standaard te verlengen worden extra financiële middelen aan het jeugdhulpbudget toegevoegd. Dit loopt op tot structureel € 0,1 miljoen in 2023.

Eenmalige loon- en prijsbijstelling 2019

Toekenning van de loon- en prijsbijstelling ten behoeve van Re-integratie klassiek, Wmo 2015, de Wmo huishoudelijke verzorging en de wet op Jeugdhulp. De loon- en prijsbijstelling 2019 heeft plaatsgevonden omdat de genoemde onderdelen pas vanaf één jaar na overheveling naar de algemene uitkering accres genereren. Dit betreft dan ook de laatste loon- en prijsbijstelling voor de overgehevelde onderdelen van de voormalige integratie-uitkering Sociaal domein. In Haarlem zijn de budgetten sociaal domein voor 2019 en verder, vooruitlopend op deze compensatie, in de Programmabegroting 2019-2023 verhoogd en binnen het 'hek' Sociaal domein opgevangen (PB 2019-2023, pagina 71). Vanaf 2020 ontvangen de onderdelen wel accres.

Taakmutaties ten bate/laste van de overige beleidsvelden

Waterschapsverkiezingen

Haarlem ontvangt een vergoeding van € 0,1 miljoen voor de waterschapsverkiezingen van 2019. Daarnaast hebben VNG en UvW bij de waterschapsverkiezingen van 2019 een onderzoek laten uitvoeren naar de kosten die met de verkiezingen gemoeid zijn. Aan de hand van de uitkomsten van dat onderzoek zal de structurele vergoeding worden bepaald (voor waterschapsverkiezingen na 2019).

Invoering Wet verplichte ggz

Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz in werking. Voor de gemeentelijke taken en bijbehorende kosten die volgen uit de Wet verplichte ggz is afgesproken om vanaf 2020 structureel geld toe te voegen aan het gemeentefonds. Voor Haarlem is dit een structureel bedrag van ongeveer € 150 duizend.

Taakmutaties beleidsvelden (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
Beheerovereenkomst DSO-LV		-169	-170	-171	-173
DiGiD en MijnOverheid	-30				
GDI-voorzieningen	-18				
Landelijke vreemdelingenvoorzieningen	-66	-46	-41		
<i>Budgettair effect voor algemene middelen</i>	<i>-114</i>	<i>-215</i>	<i>-211</i>	<i>-171</i>	<i>-173</i>
Jeugdhulp	3.525	2.696	2.713	-1	-1
Jeugdhulp				p.m.	p.m.
Voogdij/18+	72	-107	-108	-109	-110
Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	19	54	69	84	100
Eenmalige loon- en prijsbijstelling 2019	2.042	2.089	2.123	2.137	2.153
<i>Budgettair effect voor het sociaal domein</i>	<i>5.658</i>	<i>4.732</i>	<i>4.797</i>	<i>2.111</i>	<i>2.142</i>
Waterschapsverkiezingen	114				
Invoering Wvvgz		152	153	154	156
<i>Budgettair effect voor overige beleidsvelden</i>	<i>114</i>	<i>152</i>	<i>153</i>	<i>154</i>	<i>156</i>
Totaal budgettair effect	5.658	4.669	4.739	2.094	2.125

*) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan

3.4 Doeluitkeringen voor beleidsvelden

De algemene uitkering wordt van oudsher hoofdzakelijk gebruikt om het gemeentefonds over alle gemeenten te verdelen volgens dezelfde maatstaven. Daarnaast wordt de algemene uitkering tegenwoordig gebruikt om individuele gemeenten of groepen van gemeenten een uitkering te verstrekken voor een bepaald doel. Gemeenten zijn formeel-juridisch vrij om dat geld aan dat doel te besteden of ergens anders aan uit te geven. De reden dat het Rijk dit doet is dat op deze manier gemeenten geen verantwoording aan het Rijk hoeven af te leggen over de besteding van de ontvangen gelden; ze vallen immers onder de algemene uitkering. Dit in tegenstelling tot gelden die via specifieke uitkeringen door het Rijk worden verstrekt. Het Rijk vertrouwt erop dat gemeenten de ontvangen gelden in lijn met het doel zullen uitgeven. De bedragen in onderstaande tabel zijn extra inkomsten die ten gunste komen van de betreffende beleidsvelden en daarom niet leiden tot een

verhoging van de vrij besteedbare algemene middelen. Uitzondering hierop is de doeluitkering voor landelijke voorziening vreemdelingen, deze bedragen zijn niet specifiek nodig voor uitvoering van het beleid en vallen daarmee vrij voor de algemene middelen.

Doeluitkeringen beleidsvelden (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
Maatschappelijke opvang en OGGz	34	34	34	34	34
Gezond in de stad	20	20	20		
Vrouwenopvang	98	98	99	99	99
Geweld hoort nergens thuis	250	250	250		
Bonus beschut Werken	60				
Armoedebestrijding kinderen		-14	-14	-14	-14
Maatschappelijke begeleiding	289				
Verhoging taalniveau statushouders	186	186			
Sportakkoorden	15				
Suppletie-uitkering bommenregeling	108				
Landelijke voorziening vreemdelingen	86	52	29		
Totaal budgettair effect	1.146 v	626 v	418 v	119 v	119 v
Budgettair effect voor algemene middelen	86	52	29	0	0
Budgettair effect voor het sociaal domein	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor overige beleidsvelden	1.060	574	389	119	119

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

Maatschappelijke opvang

Het macrobudget van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang is ongewijzigd. De bedragen voor Haarlem zijn echter aangepast doordat in deze circulaire actuelere basisgegevens gebruikt zijn. Dit zorgt voor een voordeel van € 14 duizend in 2018 en € 34 duizend in de daarop volgende jaren.

Gezond in de stad (GIDS)

Via deze decentralisatie-uitkering worden middelen beschikbaar gesteld aan GIDS-gemeenten die een lokale coalitie willen vormen rondom de eerste 1.000 dagen van kinderen. Gemeenten hebben zich begin 2019 kunnen aanmelden voor de eerste tranche van deze impuls Kansrijke Start. In deze circulaire is de eerste tranche aan het gemeentefonds toegevoegd, voor Haarlem is dit € 20 duizend per jaar in 2019 tot en met 2021. De tweede tranche volgt bij de decembercirculaire 2019.

Vrouwenopvang

Het gaat hier om een structurele verhoging van de decentralisatie-uitkering voor de opvang van slachtoffers van huiselijk en eengerelateerd geweld zonder eerdere verblijfsstatus en die vanwege hun slachtofferschap een verblijfsvergunning kunnen aanvragen of hebben aangevraagd. Voor Haarlem is dit een structurele toevoeging van ongeveer € 99 duizend.

Geweld hoort nergens thuis

Eerder is voor het programma 'Geweld hoort nergens thuis' per centrumgemeente vrouwenopvang /geweld in huiselijke kring een vergoeding beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een regionale projectleider. In deze circulaire vindt de verwerking van de vergoeding voor de jaren 2019 tot en met 2021 plaats. Voor Haarlem is dit jaarlijks € 250 duizend.

Bonus beschut Werken

De doeluitkering dient als financiële stimulans om het aantal gerealiseerde beschut werkplekken te vergroten. Haarlem ontvangt in 2019 € 60 duizend voor de creatie en continuering van beschut werkplekken in 2018.

Armoedebestrijding kinderen

Het gaat hier om een vermindering van € 14 duizend per jaar voor Haarlem vanaf 2020 als gevolg van actualisatie van de verdeling van middelen op basis van door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede.

Maatschappelijke begeleiding

Haarlem ontvangt in 2019 € 289 duizend voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden.

Landelijke voorziening vreemdelingen

Herverdeling van beschikbare middelen voor de ontwikkeling van de landelijke vreemdelingenvoorzieningen. Haarlem ontvangt een vergoeding voor onderdak voorzieningen in de gemeente voor 2018 tot en met 2021 op basis van de gemiddelde bezetting van de voorziening. Voor Haarlem betekent dit een bedrag tussen de € 29 duizend en € 86 duizend voor deze jaren.

Verhoging taalniveau statushouders

In aanloop naar het nieuwe inburgeringsstelsel hebben Rijk en gemeenten bestuurlijke afspraken gemaakt over de versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder de huidige Wet inburgering inburgeren. Haarlem ontvangt hiervoor € 186 duizend per jaar in 2019 en 2020.

Sportakkoorden

Voor de totstandkoming van lokale/regionale sportakkoorden wordt aan gemeenten die hiertoe een verzoek hebben ingediend bij de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG) een budget van € 15 duizend per gemeente beschikbaar gesteld voor procesbegeleiders (sportformatours), ook Haarlem ontvangt dit budget.

Suppletie-uitkering bommenregeling

Suppletie-uitkering die op basis van een ingediende aanvraag is verkregen voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Voor Haarlem een bedrag van € 108 duizend.

3.5 Integratie-uitkeringen sociaal domein

Het Rijk heeft er voor gekozen om vooralsnog drie integratie-uitkeringen sociaal domein in stand te houden. Deze uitkeringen worden in de meicirculaire gecompenseerd voor loon- en prijsontwikkelingen.

Beschermd wonen

De omvang van de uitkering wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2019. Voor Haarlem betekent dit een toename van € 1,4 miljoen per jaar. Haarlem is centrumgemeente voor Beschermd wonen, de extra middelen zijn daarmee primair beschikbaar voor deze regionale taak.

Participatie

De omvang van de uitkering wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2019. Voor Haarlem betekent dit een toename van € 0,7 miljoen per jaar. Deze bijdrage betreft de rijksbijdrage voor de WSW en wordt volledig doorbetaald aan de GR Paswerk.

Voogdij/18+

Door actualisatie van gegevens neemt het macro-budget vanaf uitkeringsjaar 2020 structureel toe. Voor Haarlem is deze toename € 1,5 miljoen per jaar. In dit bedrag is ook rekening gehouden met de loon- en prijsbijstelling 2019.

Kadernota

Bij de Kadernota is er reeds een eerste raming van de loon en prijsbijstelling 2019 verwerkt, hierdoor zorgt de toename van de integratie-uitkeringen niet rechtstreeks voor een budgettair effect voor het sociaal domein van dezelfde grootte.

Integratie-uitkeringen sociaal domein (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
Beschermd wonen	1.359	1.359	1.467	1.467	1.467
Participatie	674	641	664	676	621
Voogdij/18+	112	1.534	1.534	1.534	1.534
<i>Reeds verwerkt in Kadernota</i>		-1.298	-1.295	-1.295	-1.295
Totaal budgettair effect	2.145 v	2.235 v	2.370 v	2.382 v	2.327 v
Budgettair effect voor algemene middelen	0	0	0	0	0
Budgettair effect voor het sociaal domein	2.145	2.235	2.370	2.382	2.327
Budgettair effect voor overige beleidsvelden	0	0	0	0	0

**) v= voordeel, n= nadeel, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

3.6 Berekening budgettair effect

In voorgaande paragrafen is per onderdeel aangegeven wat het budgettair effect is voor de algemene middelen, het sociaal domein en de overige beleidsvelden. Onderstaande tabellen vatten dit in een overzicht samen.

Samenvatting budgettair algemene middelen (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
A. Ontwikkelingen rijksniveau	-3.759	-3.909	-5.143	-6.733	-6.400
B.1 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: hoeveelheden	128	381	420	424	427
B.2 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: WOZ	-1.983	-2.388	-2.555	-2.555	-2.555
C. Taakmutaties voor beleidsvelden	-114	-215	-211	-171	-173
D. Doeluitkeringen voor beleidsvelden	86	52	29	0	0
E. Integratie-uitkeringen sociaal domein	0	0	0	0	0
Budgettair effect algemene middelen	-5.642 n	-6.079 n	-7.460 n	-9.035 n	-8.701 n

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Samenvatting budgettair sociaal domein (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
A. Ontwikkelingen rijksniveau	0	0	0	0	0
B.1 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: hoeveelheden	0	0	0	0	0
B.2 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: WOZ	0	0	0	0	0
C. Taakmutaties voor beleidsvelden	5.658	4.732	4.797	2.111	2.142
D. Doeluitkeringen voor beleidsvelden	0	0	0	0	0
E. Integratie-uitkeringen sociaal domein	2.145	2.235	2.370	2.382	2.327
Budgettair effect sociaal domein	7.803 v	6.967 v	7.167 v	4.493 v	4.469 v

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

Samenvatting budgettair overig (bedragen x € 1.000)*	2019	2020	2021	2022	2023
A. Ontwikkelingen rijksniveau	0	0	0	0	0
B.1 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: hoeveelheden	0	0	0	0	0
B.2 Ontwikkelingen gemeentelijk niveau: WOZ	0	0	0	0	0
C. Taakmutaties voor beleidsvelden	114	152	153	154	156
D. Doeluitkeringen voor beleidsvelden	1.060	574	389	119	119
E. Integratie-uitkeringen sociaal domein	0	0	0	0	0
Budgettair effect overige beleidsvelden	1.174 v	726 v	542 v	273 v	275 v

*) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan

'Rijksbudget = werkbudget' decentralisatie-uitkeringen sociaal domein

Bovenstaande tabellen geven de verdeling van de budgettaire effecten weer op basis van 'rijksbudget = werkbudget'. In de Kadernota 2019 is een niet sluitende meerjarenbegroting sociaal domein opgenomen. De positieve ontwikkeling voor het sociaal domein in deze meicirculaire heeft - bij ongewijzigde omstandigheden- een gunstige invloed op deze reeks. In de Programmabegroting 2020-2024 wordt de financiële ontwikkeling opnieuw geschetst. Op dat moment wordt ook de samenhang met de totale begroting in beeld gebracht. De negatieve ontwikkeling van de algemene uitkering zet de houdbaarheid van het uitgangspunt 'rijksbudget = werkbudget' verder onder druk.

Effecten meicirculaire voor jaar 2018

Naast de eerder genoemde afrekeningen over 2018 heeft in de meicirculaire ook een actualisatie plaatsgevonden voor het uit te keren bedrag in 2018. Dit bedrag is € 191 duizend hoger dan bij de decembercirculaire 2018. Gezien het feit dat deze bedragen in 2019 ontvangen worden, kan het budgettaire effect toegerekend worden aan het jaar 2019. De verdeling van dit voordeel is als weergegeven in onderstaande tabel.

Verwerking 2018 (bedragen x € 1.000)*	2019	2019[†]
Budgettaire effect voor algemene middelen	177	-5.465
Budgettaire effect voor het sociaal domein	0	7.803
Budgettaire effect voor overige beleidsvelden	14	1.188
Totaal budgettaire effect	191 v	3.526 v

**) v= voordeel, n= nadeel voor algemene middelen, door afronding kunnen verschillen ontstaan*

†) Budgettaire gevolgen 2019 inclusief verwerking 2018.

4. Vervolg

De gevolgen van de meicirculaire voor 2019 worden verwerkt in de bestuursrapportage. De meerjarige gevolgen worden behandeld in de Programmabegroting 2020-2024.

5. Bijlage

Meicirculaire 2019 Gemeentefonds